

Cílem Žďáru je ekologie a úspornost

Žďár chce zodpovědně hospodařit s energiemi a redukovat emise skleníkových plynů. V minulosti již dosáhl poklesu spotřeby energií zateplením městských budov a výměnou oken.

■ Lenka Kopčáková

Na realizaci projektu Energetický management pro Žďár nad Sázavou získala radnice 95% dotaci z Operačního programu Zaměstnanost, vyhlášeného loni Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR.

Při celkové ceně projektu 2,3 miliónu Kč dodá Žďár asi 114 tisíc Kč.

Projekt řeší rozšíření systému energetického managementu (SEM) dle normy ISO 50001 na všechny budovy města a soustavu veřejného osvětlení.

Jak informuje starosta Martin Mrkos (Žďár-ŽM), současně je pod SEM kontinuálně sledováno 12 budov, zejména mateřské a základní školy a základní umělecká škola. Spotřebu energií a vody tu statisticky zaznamenává software E-manažer.

„Nám se nyní díky dotaci podaří rozšířit energetický management na zbývajících 74 městských budov, včetně osvětlení města.

Na projekt jsme získali poměrně štědré dotaci a na nás zbývá uhradit 5 % nákladů,“ vítá starosta. Je názoru, že jestli je v něčem zakopaný ekologický a ekonomický poklad města, pak je to právě energetika města a její moderní management.

K realizaci projektu však odborníci potřebují data. Nejprve tedy v rámci SEM proběhne evidence městského majetku z energetického hlediska, následně budou sbírána a vyhodnocována data o spotřebě, výstupem budou úsporná opatření.

„Pokud ale chceme dál snižovat uhlí-

PRVNÍ zelenou střechu ve Žďáru měla loni poliklinika. Ozdobí ji netřesky a květy rozhodníků. V létě zelená střecha budovu příjemně ochladí a v zimě poskytuje tepelnou izolaci. Snímek ze zakládání zelené střechy. V popředí ředitelka polikliniky Ilona Komínková.

Foto: archiv Poliklinika, p.o.

kovou stopu i finanční zátěž městských budov, tak musíme aplikovat moderní technologie a regulaci,“ plánuje starosta. Současné trendy energií a důraz na omezování produkce skleníkových plynů naznačují, že energie budou v budoucnu stále dražší. Na to chce být město připraveno.

Dotovaný projekt k nastavení implementace běží nyní od dubna a potrvá 24 měsíců. Moderní energetika města je dle starosty velká příležitost jak profilovat Žďár jako ekologické město a šetřit peníze v řádech milionů. Připomíná aktivitu spojenou se společností E.ON.

„Loni jsme jako první město v ČR instalovali pilotní projekt E.ONu, tedy 30 smart elektroměrů, které umožňují dálkový odečet odebíraného výkonu. A právě tyto výstupy jsou ideální pro odečet energetického managementu,“ vítá.

Každá městská budova bude mít brzy svoji kartu energetické náročnosti a bude plánován optimální systém vytápění budov s ohledem na

jejich obsazenost během 24 hodin a venkovní teplotu. To v globálu ušetří nemalé peníze.

Aby poklesla spotřeba energie, je třeba prvně investovat do úsporných opatření. Město vypracovalo Akční plán udržitelné energetiky a ochrany klimatu (anglicky SECAP), který je vstupenkou k dotacím z Evropské investiční banky.

Energetiku se radnice snaží pojmut s jasnou vizí úspor financí i šetření přírody. „Podařilo se nám na projekt získat specializovanou dotaci 79 tisíc € přímo z Evropské komise, kterou používají zatím jen čtyři města,“ uvádí starosta.

Podobně se Žďár zapojil do projektu EU City Calculator, který má evropským městům pomoci s výpočtem nástrojem na produkci skleníkových plynů a může v budoucnu otevřít další zdroj financí pro Žďár ze specializovaného fondu s názvem Horizont 2020.

Vlastní projekt je o využití nástroje,

který počítá produkci skleníkových plynů vzniklých z městské výstavby a spotřeby. Žďár by tak mohl s pomocí dotace systematicky minimalizovat důsledky při plánování a následné realizaci svých investičních akcí.

O výstupy z projektů města Žďáru mají zájem Energetická agentura Vysočiny, žďárská průmyslovka, E.ON, Institut pro ekonomickou a ekologickou politiku při Univerzitě J. E. Purkyně v Ústí nad Labem a Sdružení energetických managerů měst a obcí.

Loni na podzim si Žďár s pomocí dotací pořídil první městský elektromobil, probíhá modernizace vzduchotechniky v Domě kultury či byla instalována rekuperační jednotka v MŠ Vančurova (pro úsporné vytápění a větrání) či automatické regulátory topení v ZUŠ Fr. Drdly.

Dílkem v mozaice spor energií bude letos již třetí zelená střecha na budově města. Vedle bývalého městského úřadu v horní části náměstí a budovy polikliniky se zelená střecha brzy ukáže i na sousedním objektu garáží a skladů.

-lko-

Co jsou skleníkové plyny

Některé plyny v zemské atmosféře zadržují sluneční teplo a nedovolí mu uniknout zpět do vesmíru. V důsledku lidské činnosti se koncentrace skleníkových plynů v atmosféře zvýšila. Jsou to hlavně oxid uhličitý (CO₂), methan, oxid dusný a fluorované plyny.

Nejběžnějším skleníkovým plynem zodpovědným za víc jak 63 % globálního oteplování způsobeného člověkem je CO₂. Jeho koncentrace v ovzduší je v současné době o 40 % vyšší, než tomu bylo na počátku industrializace. Methan má na svědomí 19 % globálního oteplování způsobeného lidskou činností a oxid dusný se podílí 6 %.

Lidem pomůže s oddlužením a exekucí

S odeznívající epidemiologickou krizí onemocnění covid-19 lze očekávat, že se naplno projeví krize sociální a ekonomická.

Řada lidí se dostane do dluhové pasti a nebudou schopni splácet své úvěry, půjčky, hypotéky. Dnes dluhové pasti a riziko pádu do chudoby hrozí i živnostníkům, kteří už rok nevydělávají.

Situaci ve Žďáře radnice bedlivě monitoruje a uzavřela spolupráci s respektovanou obecně prospěšnou organizací Člověk v tísni.

Od dubna je lidem na Městském úřadu na Žižkově ul. k dispozici poradna Člověk v tísni, která lidem pomůže řešit bezvýhodné situace, zastavit nezákonné exekuce či vyřešit oddlužení. Najdeme ji ve druhém patře, vpravo od schodiště, hned za kanceláří starosty, dveře č. 61.

Bezplatná poradna má otevřeno ve středu od 9 do 16 hodin a v úterý a ve čtvrtek dle objednávek. Dluhové poradenství je anonymní a diskrétní. Poradkyní je Šárka Lapčáková z

Žďár má nově poradnu Člověk v tísni

organizace Člověk v tísni.

Dle starosty Martina Mrkose (Žďár-ŽM) lze očekávat, že neblahé situace s rizikem pádu do chudoby porostou. „Nejedná se jen o dopady ekonomické krize, ale i o projev určitých systémových problémů, které legislativa v ČR související s exekutorským a věřitelským businessem přinesla. V ČR je asi 800 tisíc lidí v exekuci, což je 10 % dospělé populace. Kolem 300 tisíc lidí má dvě a více exekucí,“ argumentuje starosta.

To je dle Mrkose symbolem největšího selhání státu po revoluci. „Příkladem jsou amorální dětské exekuce. Situace, kdy se bagatelní dluhy, řádově ve stokorunách, vyšplhaly na desítky tisíc korun. Myslím, že v tomto stát selhal,“ dodává starosta.

Dle statistik se víc než polovina lidí v exekuci dostala do problémů vinou krátkodobých a spotřebních půjček.

Třetina tím řešila splátky za energie, nájem, telefon apod.

Starosta uvádí, že ve Žďáře je v exekuci necelých 8 % populace a v obcích s rozšířenou působností (ORP) na Žďársku do 6 %. Podívat se můžeme na webu mapaexekucí.cz.

Starosta Mrkos také poukazuje, že řadě lidí v dluhích a exekuci se nevyplácí pracovat a přesunuli se z běžné ekonomiky do tzv. šedé zóny. Žijí se různými brigádami či prací načerno.

Dluhová past, exekuce a s tím spojené osobní problémy se projevují i poklesem důvěry v demokratické instituce.

„Zásadní je i dopad na děti. Zvýšená hladina stresu v rodinách vede k jejich horším výsledkům ve škole. Lidé nevědí jak zaplatit nájmy a školní obědy, někdy neumí vyhodnotit riziko a ztrácí schopnost číst různé smlouvy,“ poukazuje Martin Mrkos.

Dlouhodobý existenční stres má negativní dopad na finanční gramotnost. Dle zahraničních studií u lidí

žijících dlouhodobě ve stresu klesá IQ až o deset bodů. Pak hůře vyhodnocují situaci.

Poradna má lidem pomoci se zastavením nezákonných exekucí, s oddlužením, může vyjednávat s věřiteli či exekutory, zmapovat závazky těchto lidí, pomoci s odkladem splátek, pomoci sestavit rodinný rozpočet, který je mnohdy exekucemi a různými odvody postižen. Poradí také jak komunikovat se soudy, pomůže v případě hrozící dražby a s konsolidací dluhů.

„Již jsem kontaktoval i starosty ORP, že služba je tu občanům k dispozici. Jednáme i s řediteli škol a sociálních služeb, u nichž se mohou potenciální klienti objevovat,“ informuje starosta Mrkos.

Organizace Člověk v tísni provoz žďárské poradny zajišťuje ze získaných grantů, město se podílí bezúplatnou zápůjčkou kanceláře. Poradna bude na žďárském úřadu k dispozici, dokud bude potřeba.

-lko-